ELŐTERJESZTÉS
A KÉPVISELŐ-TESTÜLET
2018. május 30-i rendes ülésére

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	**2018. május 30.**
A napirendet tárgyaló ülés:	**Képviselő-testület**
Előterjesztő:	**Benedek Éva Humánügyi Bizottság elnöke**
Az előterjesztést készítette:	Kiskuti Petra aljegyző Muzsay Márta intézményvezető
A napirendet tárgyaló ülés típusa-1:	**nyílt** /zárt
A napirendet tárgyaló ülés típusa-2:	**rendes** / rendkívüli
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	**egyszerű** / minősített
A szavazás módja:	**nyílt** / titkos

A tárgyalandó témakör tárgya:
Értékelés az önkormányzat 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

1. A **TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖR TÁRGYILAGOS ÉS TÉNYSZERŰ BEMUTATÁSA**

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit:

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).”

Az elmúlt évekhez hasonlóan ezen tartalmi követelmények figyelembe vételével elkészítettük az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2017. évi ellátásáról szóló értékelést, mely jelen előterjesztés mellékletét képzi.

Kérem, hogy a képviselő-testület az értékelést vitassa meg és fogadja el.

2. ELŐZMÉNYEK, A TÁRGYALANDÓ TÉMAKÖRBEN HOZOTT KORÁBBI KÉPVISELŐ-TESTÜLETI DÖNTÉSEK, ÉS AZOK VÉGREHAJTÁSÁNAK ÁLLÁSA

3. JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁSOK

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

4. KÖLTSÉGKIHATÁSOK, ILLETVE A KIADÁS FEDEZETÉT BIZTOSÍTÓ KÖLTSÉGVETÉSI SOR MEGNEVEZÉSE

Az értékelésnek közvetlen költségkihatása nincsen.

5. AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

Humánügyi bizottság a beszámolót a képviselő-testületnek elfogadásra javasolja.

6. HATÁROZATI JAVASLAT

Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének …/2018. (V. 30.) határozata az önkormányzat 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló értékelésről

Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló értékelést a határozat melléklete szerint elfogadja. Felkéri a Humánügyi Bizottság elnökét, hogy intézkedjen az értékelés megküldéséről a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezéseinek megfelelően.

Őrbottyán, 2018. május 15.

Melléklet

Őrbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének…./2018. (V. 30.) határozatához

Értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2017. év

A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete szerint határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit.

1. Őrbottyán demográfiai mutatói

Őrbottyán Város állandó lakosainak száma 2017. december 31. napján 7 499 fő volt. A demográfiai mutatók az alábbiak szerint alakultak, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

	2014.	2015.	2016.	**2017.**	2014.	2015.	2016.	**2017.**	2014.	2015.	2016.	**2017.**
	nő				**férfi**				**összesen**			
0–3 év	117	109	132	135	157	141	134	152	274	250	266	287
4–6 év	145	138	118	107	140	134	136	123	285	272	254	230
7–14 év	348	360	371	372	325	348	370	388	673	708	741	760
15–18 év	163	160	173	175	169	167	154	155	332	327	327	330
19–62 év	2210	2219	2228	2276	2298	2284	2304	2337	4508	4503	4532	4613
63év felett	647	661	698	741	486	501	532	538	1133	1162	1230	1279
	3630	3647	3720	**3806**	3575	3575	3630	**3693**	7205	7222	7350	**7499**

A táblázatból látható, hogy Őrbottyán lakosságszáma folyamatosan növekszik. A 0-18 év alatti korosztályt és a korcsoportokat tekintve szembetűnő és vizsgálatra szoruló adat a 4-6 éves korosztály tekintetében tapasztalható folyamatos, 2016. évhez viszonyított 10,4 %-os csökkenése. Mind a 0-3 éves, mind pedig a 7-14 és 15-18 éves korosztályok létszámát tekintve folyamatos emelkedés látható, mely a bölcsődés és általános iskolás korosztály bővülését jelenti.

2. Őrbottyán Önkormányzata által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

2.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A 2017. év folyamán átlagosan 131 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, mely alapján a gyermek jogosult volt a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, természetbeni támogatásnak, valamit külön jogszabályok által meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

A Gyvt. alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában. Az alapösszegű természetbeni támogatás összege 2017. évben gyermekenként 6 000 Ft volt.

2017. január 1-től a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában. Az emelt összegű természetbeni támogatás összege 2017. évben gyermekenként 6 500 Ft volt.

A 2017. évben támogatásban részesülők adatai az alábbiak szerint alakultak:

	Alapösszegű támogatásban részesülő gyermek (fő)	Támogatás (Ft)	Emelt összegű támogatásban részesülő gyermek (fő)	Támogatás (Ft)	Támogatás összesen(Ft)
Augusztus	72	432 000	43	279 500	711 500
November	65	390 000	52	338 000	728 000
Összesen	137	822000	95	617500	1 439 500

A jogszabályváltozás következtében 2013. augusztusában megszűnt kiegészítő gyermekvédelmi támogatás helyében lépő pénzbeli ellátást 2017. évben nem állapítottunk meg, mivel nem volt olyan családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó, aki a Gyvt-ben meghatározott feltételeknek megfelelt volna.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek vonatkozásában 2017-ben is változatlan maradt az intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozás: bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek számára az étkezést ingyenesen kell biztosítani, az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

Fentiek figyelembevételével 2017. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők étkeztetési támogatására 6 508 000 Ft került kifizetésre (óvoda, iskola).

A kérelem elutasítására 2017. évben nem került sor.

A 2017. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak statisztikai adatai alapján ismét megfordult a tendencia: míg 2016. évben a 2015. évhez képest emelkedett a jogosultak száma, addig 2017. évben ismét csökkenés mutatkozik. 2015. december 31-én 114 gyermek volt jogosult, 2016. december 31-i statisztikai adat szerint 136 gyermek, míg 2017. december 31-én 110 gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fent. Az ügyiratokat áttekintve megállapítható, hogy a csökkenés mögött a jövedelmi helyzet pozitív irányba való változása mellett inkább az játszott szerepet, hogy sok gyermekes – 5-7 gyermek – családok esetében szűnt meg a jogosultság költözés, illetve jövedelem emelkedése miatt.

A jogosultak nagyobb része esetében továbbra is beszélhetünk közüzemi számlaelmaradásokról, hiteltartozásról, illetve a helyi adók tekintetében is halmozódott fel tartozás (pl. szemétdíj, csatorna, talajterhelési díj). A szociális rászorultság alapján igényelhető védendő fogyasztói státusz (gáz, villany) megállapítására irányuló kérelmek továbbra is csökkenő tendenciát mutatnak: 2013. év 23 fő, 2014. évben 18 fő, 2015. évben 11 fő, 2016-ban 9 fő, míg 2017-ben már csak 5 fő részére állapítottunk meg védendő fogyasztói státuszt.

2.2 Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

A 2017. évben a 2015. március 1-jén hatályba lépett Őrbottyán Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet alapján az önkormányzat rendkívüli települési támogatás és települési támogatás elnevezéssel nyújtott támogatást a rászoruló gyermekek, családok számára. Természetbeni ellátásként a helyi rendelet 2017-ben is lehetővé tette, hogy a gyermekek intézményi gyermekétkeztetés térítési díjához igényeljenek támogatást a szülők, melynek mértéke óvodai nevelésben és általános iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a térítési díj 50% és 100% között, középiskolai tanulmányokat folytató gyermek esetén 0% és 50% között volt.

A rendkívüli települési támogatás megállapítását – átruházott hatáskörben – a Képviselő-testület Humánügyi Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) gyakorolta, rendkívüli esetekben a polgármester volt jogosult dönteni.

2014. évtől – mivel megszűnt a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, mint ellátási forma – a gyermekeknek nyújtandó támogatás nem jelent meg külön költségvetési előirányzaton, hanem beépült a rendkívüli települési támogatás előirányzatára. A képviselő-testület 2017. évre is 2 700 000 Ft előirányzatot biztosított rendkívüli települési támogatásra és települési támogatásra.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a kérelmek elbírálásához a hivatal munkatársai környezettanulmányt készítettek, ezzel segítve a Bizottság munkáját.

A Bizottság az év végén – a korábbi évek gyakorlata szerint – a gyermekek, a családok támogatására tüzelőanyag és élelmiszer és tisztítószer vásárlására összesen 1 600 000 Ft-ot fordított. Településünk 2017. évben is pályázott rendkívüli szociális támogatásra, melynek keretében települési támogatásra összesen 2 335 000 Ft-ot nyert.

Általánosságban a kérelmekkel kapcsolatban az mondható el, hogy 2017. évben ugyanazok a családok fordulnak az önkormányzathoz támogatásért. Jellemző volt, hogy azok az újonnan Őrbottyánban lakcímet létesítők, akik korábbi lakóhelyükön is szociális rászorultságuk alapján részesültek valamilyen támogatásban, azonnal, a lakcímbejelentést követően igényeltek települési támogatást.

A legnagyobb problémát az eddigi évekhez hasonlóan a munkanélküliség jelentette, de nehéz helyzetben voltak a gyermeküket, gyermekeiket egyedül nevelő szülők is, akik egy keresetből vagy éppen munkanélküli ellátásból próbálnak boldogulni. A gyermekek vonatkozásában a kérelmek legnagyobb része továbbra is a gyermekek számára biztosítandó óvodai felszerelések, iskolai tanszerek megvásárlására, élelmiszerre (intézményi étkeztetésre) és ruházat vásárlására irányult. A kérelmek száma iskolakezdés előtt, illetve a karácsonyi ünnepek előtt 2017-ben nem emelkedett kiugróan, átlagban 7-8 kérelem volt havonta.

A Bizottság összetétele 2017. évben nem változott, a képviselő-testület bizottsági struktúrájának 2016-os változásával a Bizottság 7 főre bővült. A Bizottság összetétele hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek, a családok körülményeiről minél összetettebb kép legyen kialakítható. A Bizottság munkáját segíti az Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat vezetője, aki állandó meghívottként vesz részt a Bizottság ülésein. Bár a rendkívüli települési támogatás nem feltétlenül jelent megoldást a családoknál felmerülő problémák megoldására, a Bizottság mindig vizsgálja azt, hogy mi a gyermek, gyermekek számára a legkedvezőbb támogatási forma.

2.3 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülők

A gyermekek étkeztetése az óvodai nevelés, iskolai oktatás intézményeiben, az önkormányzat által létrehozott Őrbottyáni Gazdasági és Műszaki Ellátó Szervezeten belül működő konyhán történik. Az étkeztetés keretében a gyermekek tízórait, meleg ebédet és uzsonnát kapnak a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően.

2017. évben a konyhán 118 086 adag ebédet készítettünk (2014. év 108 922 adag, 2015. év 112 307 adag, 2016. évben 116 428 adag), ebből az óvodás gyermekek részére 45 238 adag (2014. év 45 982 adag, 2015. év 44 884 adag, 2016. évben 45 844 adag), az iskolás gyermekek részére 72 848 adag (2014. év 62 940, 2015. év 67 423 adag, 2016. évben 70 584 adag) készült. Az előző évekhez viszonyítva az óvodások tekintetében kismértékű csökkenés, míg az iskolás gyermekeknél az elmúlt évekhez hasonlóan emelkedés tapasztalható. Az óvodai adagszám csökkenésre magyarázatul szolgálhat az 1. pontban jelzett korosztályban tapasztalható demográfiai csökkenés, továbbá az, hogy a gyermekek nem a helyi óvodába íratják be gyermeküket.

2017. évben a konyhán kedvezményesen 66 730 adag ebéd készült (2014. év 44 224, 2015. év 49 965, 2016. év 64 890), ebből 35 861 adag (2014. év 17 195, 2015. év 23 302, 2016. év 36 016) az óvodás, 30 869 adag (2014. év 27 029, 2015. év 26.663, 2016. év 28 874) az iskolás gyermekeknek. A kedvezményes étkezésen belül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján az óvodában 3 596 adag (2014. év 4 958, 2015. év 3 251, 2016. év 1 931), az iskolában 9 655 adag (2014. évben 11 148, 2015. év 9 768, 2016. év 9 728) készült.

2017. évben – a 2016. évből áthúzódó támogatást is beleértve – 8 gyermek részére az önkormányzat a rendkívüli települési támogatás előirányzatának terhére természetben nyújtotta az ellátást, mely 3 iskolás gyermek esetében az intézményi (étkezési) térítési díj 50%-ának, 5 iskolás gyermek esetében 100%-ának átvállalása formájában történt.

A szünidei gyermekétkeztetés rendszere 2016-ban átalakult és az önkormányzatoknak már nem csak a nyári szünet időtartama alatt, hanem az őszi és a téli szünet alatt is biztosítani kell az étkezést az arra jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részülő hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, amennyiben igénylik. Önkormányzatunk 2017-ben a szünidei gyermekétkeztetést nem terjesztette ki a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakon túlra.

Így 2017. évben a szünidei gyermekétkeztetés adatai az alábbiak szerint alakultak:

Szünet	Időtartam (nap)	Igénybe vevő gyermek (fő)	Étkezési adagokszáma
tavasz	2	32	64
nyár	55	42	2151
ősz	4	26	99
tél	4	39	156

3. Őrbottyán Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtott ellátások

3.1 Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

Őrbottyán Város Önkormányzata 2014. január 1. óta ismét önállóan látja el személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat. A 2017. év elején még szakfeladaton működő Őrbottyáni Segítő Kéz Szociális Szolgálat nyújtotta a család- és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokat a szociális alapszolgáltatások mellett. Településpolitikai és szakmai szempontok alapján 2017-ben a Szolgálat önálló intézményként folytathatta a működését, létrejött egy új, térségi szerepkört is betölteni kívánó önkormányzati intézmény.

A Szolgálat a törvények és szakmai jogszabályoknak megfelelően látja el feladatait. Az Önkormányzat a család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításánál a jogszabályban meghatározott 2 fős minimális szakmai létszámon felül plusz egy fő foglalkoztatását biztosította a feladatok fontosságára tekintettel.

3.2 Alapellátásban részesülők száma

A 2017-es évben, a településen élő gyermekek közül 89 gyermek került kapcsolatba a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberekkel, közülük 64 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A 89 gyermek közül 88 gyermek esetében lehetett feltárni valamilyen típusú veszélyeztetettséget. Az 54 család esetén, melyben a veszélyeztetett 88 gyermek él, a veszélyeztetettség megszűntetését, illetve enyhítését célozták meg a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó kollégák. Intézkedéseikkel, segítségnyújtásukkal hatékonyan tudtak beavatkozni, megelőzve ezzel az azonnali hatósági intézkedések kezdeményezését.

3.3 A gyermekek veszélyeztetettségének okai

Az 54 családban nevelkedő 88 gyermek esetében kiemelkedő számú volt a gyermek környezetéből eredeztethető probléma, ezen belül magas számot mutatott a családi konfliktus és a családon belüli bántalmazás, a fizikai elhanyagolás, a lelki-mentális betegséggel kapcsolatos, és az anyagi problémák. Az 54 családot vizsgálva, összességében 53 gyermek esetében a környezeti tényezők, 8 gyermek esetében az egészségi állapotával kapcsolatos tényezők jelezték a veszélyeztetettséget, míg 17 gyermek esetében a gyermek magatartásával kapcsolatban jelentkezett a probléma, mely utalt a gyermek veszélyeztetettségére.

2017. december végén 40 veszélyeztetett gyermeket volt gondozásban és nyilvántartva, közülük 20 gyermek esetében jogerős hatósági intézkedés alapozta meg az együttműködést. A 20 gyermek közül, a járásszékhelyen működő család- és gyermekjóléti központ a Szolgálatnak 13 esetében rendelt feladatot az egyéni gondozási terv megvalósításában.

3.4 Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

2017-ben a Szolgálat egy szociális válsághelyzetben lévő, kiskorú várandós anyát gondozott, mely esetben nagyrészt a gyámhatósági ügyintézés megkönnyítése volt a feladat.

3.5 A családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

2017-ben nem került sor a gyermek családjából való kiemelésére, átmeneti gondozásban részesülő, vagy nevelésbe vett gyermek sem volt a Szolgálat látókörében.

3.6 A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer kimagaslóan aktív szerepvállalásából adódik, hogy a 2016-2017 évben a jelzések száma jelentősen emelkedett az előző évi jelzések számához képest. 2017-ben a Szolgálathoz érkező jelzések száma szinte teljesen megegyezett a 2016. év jelzéseinek számával. Mindkét év jelzéseinek száma a 2014. évi adatokhoz képest megtöbbszöröződött, 2015-höz képest megduplázódott. Minden, a Szolgálathoz érkező jelzéssel kapcsolatban, a Szolgálatunk munkatársai a szolgálatok számára kötelező érvényű protokoll szerint járnak el.

2017-ben a Szolgálat az alábbi témákban tartott szakmaközi megbeszéléseket a jelzőrendszer tagjaival:

- Pártfogó felügyelet és megelőző pártfogói felügyelettel kapcsolatos folyamatok, visszajelzés a hatóságnak, vélemény elkészítése, kockázatelemzés folyamata. Indoka: jelzések, közös ügyek megritkulása.
- Gyermekek veszélyeztetettségének felismerése, kompetenciahatárok, jelzés megküldése utáni folyamatok. Indoka: óvodapedagógusok információhiánya.
- Fejtetvességgel fertőzött gyermekekkel kapcsolatos teendők, kompetenciahatárok tisztázása, szociális támogatások indokoltsága, jelzőrendszer működésének folyamata. Indoka: az óvoda, a védőnők, a gyermekorvos, az önkormányzat és a család- és gyermekjóléti szolgáltató együttműködése a fejtetvesség kezelésében és a megelőzésben.
- Utcán, közterületen tartózkodó, környezetüket zaklató lakosok ügyében jelzési kötelezettség, közterület felügyelő lehetőségei a lakosok tájékoztatásában. Indoka: megszaporodó helyzetek indokolták.
- Lakhatási problémák megoldásának és az együttműködésnek lehetőségei; jelzés tételének módozatai. Indok: anyagi problémákkal kapcsolatban a lakhatási probléma megjelenése.
- Szünidei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatok tisztázása; a jelzés folyamata, abban az esetben, ha szabálytalanul, nem a gyermek részesül a támogatásban. Indoka: szükséges volt tisztázni a jogosultságokat és a jelzési kötelezettségeket, folyamatokat.
- Jelzési kötelezettség, az iskolapszichológus kompetenciái (terápia/tanácsadás) SNI, ADHD. Indoka: az iskolapszichológus igénye szerinti megbeszélés, túlterheltsége, stagnáló esetek.

3.7 Gyermekek napközbeni ellátása

Önkormányzatunk az elmúlt években a településen szervezett nyári táborok támogatásával tett eleget a Gyvt. 41. § (1) bekezdés szerinti gyermekek napközbeni ellátása elnevezésű feladatának az iskolai nyári szünet időszakában. 2017-ben önkormányzatunk honlapján hirdette meg azt a lehetőséget a szülők számára, hogy a Kvassay Jenő Általános Iskola épületében – az iskolában dolgozó pedagógusok megbízásával – a szülők munkarendjéhez igazodó, 8 és 16 óra között nappali felügyeletet és étkeztetést biztosít a gyermekek számára.

A tapasztalat az volt, hogy a lehetőséggel nem éltek a szülők.

6. Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzése, tapasztalatok, megállapítások

A Pest Megyei Kormányhivatal 2017. március 14-én a Szolgálat által nyújtott család- és gyermekjóléti-, házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés szolgáltatását ellenőrizte. Két utóbbi szolgáltatás esetében az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás esetén a Kormányhivatal a fenntartó önkormányzat részéről az engedélyes címének módosítását, a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelet módosítását, és az ezzel összefüggő, a Szolgálatra vonatkozó tevékenységek, a munkatársak feladat- és hatásköreivel, a hatáskörök gyakorlásának módjaival, valamint a helyettesítés rendjével kapcsolatban kért kiegészítést. Az ellenőrzés a Szolgálat részéről a Szakmai Programmal kapcsolatban kérte a Szolgálat címének módosítását, a jelzőrendszeri felelős munkaköri leírásának kiegészítését. Jelezte továbbá, hogy a szolgáltatás nyújtásának helyszínén, a nyitvatartási időn kívül is elérhető helyen tüntesse fel a szolgáltató nevét, nyitvatartási idejét és a járásközpont által működtetett készenléti szolgálat telefonszámát.

Az ellenőrzés felhívta a Szolgálat figyelmét a lakosság tájékoztatására, mely a járásközpontban található család- és gyermekjóléti központ által működtetett speciális szolgáltatásokra terjedt ki. Az ellenőrzés felhívta a Szolgálat figyelmét arra, hogy a szolgáltatást végzők számára a személyes biztonságot szolgáló eszközöket biztosítsa. Az ellenőrzés további észrevételei a továbbképzési tervben a források megjelölésére és felosztására; az igénybe vevők tájékoztatására; az ellátotti nyilvántartás és az ellátotti dokumentáció kiegészítésére; valamint a Dokumentációs Vonalvezetőben foglalt információkkal kapcsolatban voltak.

Mind az önkormányzat, mind a Szolgálat a kért hiánypótlásnak eleget tett, módosítottuk a megnevezett dokumentumokat az ellenőrzés által elvártaknak megfelelően.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az önkormányzat gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatainak ellátását a jogszabályi előírások és az önkormányzat költségvetési keretei által meghatározottan végzi. A rászoruló gyermekeknek nyújtott támogatásokat a jövőben is szeretné minél hatékonyabban, célzottan nyújtani, bár erre a rendkívüli települési támogatás, mint támogatási forma nem kifejezetten alkalmas. Ez a támogatási forma általában egyszeri, eseti problémák megoldásához nyújt segítséget, de nem jelent hatékony eszközt a családok problémáinak megoldásához.

Az önkormányzat számára valóban hatékony és hosszútávú segítséget jelentő támogatási rendszer nem áll rendelkezésére.

A jövőben is érvényesíteni kívánjuk azt a bevált gyakorlatot, hogy a gyermekek tekintetében is a természetben nyújtandó támogatások nyújtására helyezzük a hangsúlyt, pl. gyermekek táborozásához, intézményi étkeztetés térítési díjához való hozzájárulás, illetve Erzsébet utalvány formájában való támogatás. A jövőben is folytatja az önkormányzat azt a programot, hogy tüzelőanyaggal és élelmiszerrel segíti a rászoruló gyermekeket és családokat, különös tekintettel a karácsonyi időszakra, amikor is az adományok kiosztásában önkéntesek bevonásával hívja fel a figyelmet a segítségnyújtás fontosságára.

Összességében tekintve az önkormányzat konyháján elkészített adagszámot megállapítható, hogy az étkeztetés színvonalának fenntartása és a növekvő igényeknek való megfelelés érdekében szükséges a konyha infrastrukturális fejlesztése.

A demográfiai adatok alapján is, illetve az általános iskolánk jelenlegi épületének, infrastrukturális fejlettségének figyelembevételével az önkormányzat gazdasági programjában célul tűzte ki egy új, a mai kor igényeinek megfelelő általános iskola felépítését, mely pozitív hatást gyakorolna a gyermekek, a gyermekes családok életére. Ez a törekvés kiegészül egy bölcsőde kialakításával, mely új kötelező feladatként jelenik meg az önkormányzat számára.

A 2017. évet tekintve célként kell megfogalmazni azt, hogy a gyermekek és fiatalok számára olyan helyet biztosítsunk, ahol szabadidejüket korosztályuknak, érdeklődésüknek megfelelő programokkal tudják eltölteni, hogy megakadályozzuk az utcán való „csellengést", mely jelenség sajnálatos módon a település lakosságának, az általános iskolás korú gyermekek számának, a lakossági igények növekedésével párhuzamosan megjelent a településen.

2017. második felében realizálódott a Szolgálat épületének bővítése, elkezdődött az az építkezés, mely nem csupán az idősek nappali ellátásának beindulását, hanem a távlati tervekben a „tanoda program" elindulását is lehetővé teszi. A Szolgálat tervei szerint a gyermekvédelmi preventív munka alapja lehet a tanoda. Az idősek nappali ellátásának kihasználtságától függően teret kaphat ugyanazon fizikai térben – eltérő időszakban – a hátrányos helyzetű gyermekek támogatását, esélyteremtését célul kitűző „tanoda program" működtetése. A „tanoda program" módszertana széles lehetőségeket nyit a gyermekek fejlesztésének, motiválásának, a gyermekek közti együttműködés fejlesztésének. A „tanoda programmal" csökkenthető az iskolai lemorzsolódás. A komplex szolgáltatási rendszerben, a gyermek személyiségfejlődésének szenzitív időszakában a pszichológiai szempontból veszélyeztetett fiatalok számára valódi védőhálót jelenthet. A program komplexitása a pszichológiai támogatás; a szövegértés-fejlesztés és egyéb tanulási képességek fejlesztésének; motiváció és együttműködési készségek növelésének; pályaorientációs tanácsadásnak; drámapedagógiai elemeknek összehangolásában rejlik. Hosszú távú cél a fiatalok mobilitási esélyeinek növelése. Lehetőség nyílhat továbbiakban arra is, hogy az idősebb generáció és a fiatalabb generáció tagjai közös programok keretében együttműködjenek, segítsék, motiválják egymást. A közös programok lehetőséget nyújtanak az elmagányosodás, az izoláció oldására.

8. Bűnmegelőzési program

A település közbiztonsági és bűnmegelőzési programja 2013. évben kerül elfogadásra, öt évre vonatkozóan. A koncepció kiemelt figyelemmel van a gyermek- és fiatalkori bűnözésre, az áldozattá válás megelőzésére, a családon belüli erőszak megelőzésére. A programnak része a bűnmegelőzés egyéb szereplőivel (pl. rendőrség, civil szervezetek, állampolgárok, egyházak, gazdasági szereplők) való együttműködés kialakítása és erősítése.

A közbiztonsági és bűnmegelőzési program 2017. évre vonatkozó felülvizsgálata még nem történt meg, de a program végrehajtása és megújítása kiemelt fontosságú az önkormányzat számára. A 2018-ban készülő új közbiztonsági és bűnmegelőzési program az elmúlt 5 év tapasztalataira épül majd.

A bűnmegelőzési program keretében 2017. február 3-án került megszervezésre a „Bűnmegelőzési Délután, Hétköznapi Függőségeink" című rendezvény, melyen volt konfliktus kezelési előadás, újraélesztési oktatás, az internet veszélyeiről tájékoztatás, sportolási lehetőségek, közlekedésbiztonsági bemutató, részeges szemüveg kipróbálási lehetőség. Az est zárásaként Dr. Zacher Gábor addiktológus előadását hallgathatták meg az érdeklődők. A rendezvényt a Váci Rendőrkapitányság, a Vöröskereszt, az Őrbottyáni Polgárőrség, helyi sportszervezetek támogatták, valamint a Kvassay Jenő Általános Iskola vezetői és tanárai.

2017. június 1-jén megszervezésre került Őrbottyánban is a drogmaraton.

2017. november 18-án „Bűnmegelőzési Fórum, Egyenruhások Délutánja" címmel tartottunk rendezvényt, ahol közlekedési szabályokról tartottak oktatást, bűnmegelőzési előadást. Katonai bemutatót is megtekinthettek az érdeklődő gyermekek, valamint ismét lehetőség volt a részeges szemüveg kipróbálására. A rendezvényen a Váci Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési és Közlekedés Biztonsági szakemberei, a honvédség hivatásos katonái, az Őrbottyáni Polgárőrség tagjai, valamint az általános iskola tanárai voltak jelen.

A rendezvényekre minden esetben meghívást kaptak a civil szervezetek, egyházak, intézmények vezetői. Az eseményekről a helyi médiában meghívó és az esemény után értékelés-élménybeszámoló készült.

2017. évben Őrbottyánban gyermekkorú vagy fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény nem történt, mindössze egy olyan cselekmény történt, melyben részt vett egy 17 éves fiatalkorú is, ő azonban nem őrbottyáni lakos volt, hanem Budapestről érkezett a rendezvényre.

9. Civil szervezetekkel való együttműködés

Őrbottyánban a civil szervezetek tevékenységi körükben vesznek részt gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásában.

A helyi Kvassay Alapítvány pályázati úton támogatja a szociálisan rászoruló gyermekek, hozzájárulva pl. a táborozás, kirándulás költségeihez. Az iskola számára beszerzett eszközökkel közvetett módon támogatják a szociálisan rászoruló gyermekeket is. A szülői munkaközösség által végzett aktív munka is segítséget jelent a gyermekek és szüleik számára.

Az Őrbottyáni Gyermekmosoly Alapítvány, a helyi óvoda alapítványa adománygyűjtő rendezvények szervezésével támogatja közvetve és közvetlenül a szociális rászoruló gyermekeket is.

A Tökmag Focisuli Sportegyesület a gyermekek sportolására biztosít lehetőséget.

Az Őrbottyán Csapatok Sport Egyesület fogadja a „csellengő" gyermekeket, programot biztosítva (pl. asztalitenisz) azon gyermekeknek, akik a délutánt egyedül töltik, továbbá programokat szervez a családok számára is.

A Tarsolyos Baráti Kör egyik fő feladatának tekinti a fiatalok összefogását a településen. Rendezvényeiket a hagyományőrzés téma körében rendezték és a jövőben is ez a céljuk. A népzene, a néptánc, az ősi harcművészet bemutatása és elsajátítása a társaság egyik fő tevékenysége, ebbe próbálják bevonni a település fiataljait.

A Bottyán Equus Közhasznú Alapítvány lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek az alapítvány munkájával, megismerjék a felelős állattartás szabályait.